

Inserati se sprejemajo in velja trisopna vrsta:

8 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 "
16 " " " " 3 "

Pri večkratnem tiskanju se cena primerno smanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija na Starem trgu h. št. 16.

SLOVENEČ.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto . . . 10 gl. — kr.
za pol leta . . . 5 " — "
za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr.
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je na Bregu h. št. 190.

Izhaja potrikrat na teden in sicer v torek, četrtek in soboto.

Razlika med Hrvati in Slovenci.

III.

Po vsem do zdaj rečenem je razvidno, da bo treba še mnogo in dolgih let, predno bo priprost Hrvat pozabil besede „prokleti Kranjac“ in „Vlah“ (kakor imenuje zaničljivo Srba). Dokler pa tega pozabil ne bo, je zastoj vse prizadevanje inteligence hrvatske otresti se Madjarov in združiti se z drugimi Slovani v političnem postopanju.

Kakor n. pr. pri nas kak nemarnež, ki s svojim duhom ne more in tudi noče od tal, v nasprotnikih naroda ne vidi tudi svojih sovražnikov, kateremu je eno in isto, ali je pri nas na krmilu Nemec, nemčur, lahon ali Turek, da le njega pri miru pusti in mu ne jemlje grizljejev spred ust, tako misli tudi neomikani del naroda hrvatskega o Madjarih. Prej mu ni bilo skoro nobenega razločka med plemenitštem ali gospodom hrvatskim in madjarskim; obema je bil rob, oba sta mu dajala za delo jed in obleko in družega ni potreboval. Zdaj, ko je robstvo nehalo, tudi ni nobenega bistvenega razločka med njima zá-nj. Plačevati mora davke, če je gospodar, t. j. davkar Madjar ali Hrvat, če prestopi postavo, ga kaznuje sodnik Hrvat ali Madjar in zastoj mu ne dá nič ne ta ne oni. Vrh tega so bili ob času robstva boljši dnevi sploh, katerih menda več ne bo nazaj; zato Madjar hrvatskemu kmetu nikakor ni pošast in težko bi ga bilo prepričati, da je Slovenec boljši človek od njega.

To so tedaj glavni vzroki, zakaj Hrvatje v narodni ali slovanski politiki ne bi imeli

naroda za sabo, zakaj so bile poskušnje ožje zveze med njimi in nami Slovenci brez uspeha. Bili so celó časi — ni davno tega — ko smo v Ljubljani popraševali, kje so Hrvatje, ko smo brali in slišali o tem, kar so Madjari z njimi počenjali, kaj se je v njihovem saboru godilo. Pravega odgovora nam ni mogel nihče dati, vsak je le rekel, da je sicer dosti strank po svojih vodjih imenovanih, ali pravih Hrvatov ne; vsaka stranka imela je svoje posebne namene in v medsebojnem prepiru so prišli skoro ob zavest, da so Slovani, ter pozabili na vse svoje bližnje brate. Golo resnico govorimo, če trdimo, da so bili časi, ko Hrvatje naših simpatij, katere smo mi proti njim nespremenljivo gojili, nikakor zaslužili niso. Zadnji čas se je to nekoliko na boljše stran obrnilo, z veseljem opazujemo, da so se jeli Hrvatje nekoliko bolj pečati z nami in našimi razmerami.

Ravno to pa nas je zapeljalo do misli, da so njihova čutila do turških Slovanov, ki so se napeli otresti turški jarem, enaka čutilom nas Slovencev. S konca se je tudi skoro tako videlo, kajti prvi pribežniki so bili radovoljno sprejeti, tudi so ob mejah odbori marljivo delovali. Ali pozneje se je vse drugače obrnilo, ne le na vrhu, pri gospodi, ampak tudi na dnu, pri ljudstvu. Zanjemu je namreč ustajnik zopet le „Vlah“, kateremu še ljubezen do bližnjega ne gre (?), zato se je narod kmalu naveličal „beračev“ in „ciganov“. Zgoraj pa je potegnil veter iz Pešta in ohladil glave. Nesledek vsega tega je bilo trdo ravnanje s pribeglimi ustajniki, ženami, otroci in starčki, tako, da se tem osoda na Hrvaškem

ne zdi boljša od one pod Turkom in je prišla zaradi tega že deputacija pribežencev k banu prosit ga pomoči, ker se pribeglim na Hrvaškem neki res že prav turški godi in stradajo, da glada cepajo.

Take trdosrčnosti, take neusmiljenosti proti bratom Slovanom in ljudem sploh se mi od Hrvatov, ne od priprostega ljudstva, ne od gospode in vlade nismo nadjali, naj bi bil veter iz Madjarije še tako hud in močan. Da tako plešejo, plesati morajo po piščalki s Pešta, to je nam znamenje, da Hrvatje ne gredo naprej, ampak ležejo čedalje bolj pod medjarski koš, pod katerim se bodo kmalu kmalu pogreznil, — — če občeslovanski duh brez njihovega prizadetja, morda celó proti njihovi kratkovidni volji ne vkrene tako, da bo madjarski in protislovanski element ob tla, a Slovanstvo na konji. Naša želja je, da bi Hrvatje ne prišli prepozno do spoznanja, da ne smejo hoditi niti sami po eni poti, niti vstric z Madjari; po oboji morajo priti enkrat na led in utegne se jim pripetiti, da ne bodo marali drugi Slovani zá-nje, kakor zdaj oni za te ne marajo. To bi bila zá-nje velika nesreča, kajti osamljeni bi ne mogli naprej, če bi se še tako napenjali. Če bi hoteli biti sami zá-se, bili bi v občnem Slovanstvu le majhen otok, ob katerega bi vedno butali valovi in ga krušili ter jemali mu zemljo tako dolgo, da bi popolnoma vtonil v njih.

Naj bi Hrvatje te besede, pisane iz dobrega namena, vzeli si k srcu. Mi smo jim prijatelji in jim želimo vse dobro, zato jih svarimo pred nevarnostjo, v katero jih utegne spraviti njihova sedanja politika. Mogoče, da

Šesti občni zbor društva sv. „Cecilije“.

Ne zdi se mi odveč, ako se o tem prevažnem shodu spregovori še kaka beseda in se bolj natančno piše, kot je bilo to mogoče v prvem trenutku odločivšemu komaj potno palico.

Vesetje je moralo navdajati srce vsacega cerkvenega pevovodje, ko je čital v raznih listih, da društvo sv. Cecilije letos obhaja svoj shod prvič v avstrijskem mestu. Gradec, leži skora v sredini Avstrije, in že iz geografičnega ozira je bilo mesto prav srečno izbrano. Gradec je silno prijetno mesto, ki samo zaradi sebe privabljuje veliko turistov. Gradec je pak tudi sedež sekavske podružnice sv. Cecilije, ki je komaj začela razvijati svoje delovanje. Slednjič nam Slovincem, kojim luč prave cerkvene glasbe še ni dosti prosvetila, do Gradca ni daleč; tako da iz vseh teh ozirov smemo po pravici srečno imenovati misel društvenikov, 6. zbor obhajati v Gradcu. Hvala jim!

Ker je bila tedaj priložnost taka, kedo bi se je ne bil z veseljem poslužil? Tudi jaz sem poslal malo svoto — en goldinar — dr.

Fraideinu v Gradec za legitimacijo, ktera mi je vožnjo na železnici za eno tretjino znižala, ter pravico dala vdeležiti se vseh produkcij, zborovanj in veseljc. Željno sem pričakoval dneva, ko slovo dam za malo časa domu, in se podam tje poslušat, kaj pobožno srcé, resna volja in olikan okus premorejo. Na svetu vse pride in mine. Tudi meni je bilo dano, da sem se 26. avg. na večer pripeljal v Gradec. Vreme je bilo deževno, zaradi tega nisem družega opazoval, kot pot pred seboj. Izpustivši osebne dogodke, naj povem, da se je v nedeljo zjutraj zvedrilo in sem ob 9. uri zadovoljivo krščanski dolžnosti v cerkvi oo. Lazarištov. Ta cerkev je meni najbolj dopadla; zidana je v gotičkem slogu in ima zlasti prav lepe in praktične spovednice. Vdeležilo se je božje službe veliko ljudi; na koru so peli koral, katero petje je v tej cerkvi skoraj izključljivo v navadi. „Moj Bog, vedni koral in veliko ljudi v cerkvi, kako se to strinja?“ djal bo kdo čast. čitatelj; „tisto pusto petje, samo za veliki petek pripravljeno, za čas žalosti!“ Odpustim ti, prijatelj, če tako govoriš. Vem, da še nisi slišal koralnega petja; to, kar so ti za koral zaznamovali, bilo je najbrže

le suhoparno žaganje, brez pobožnosti, brez občutkov, brez tehnike, brez pravega razuma. Priznati moram, da tudi pevci te cerkve niso še popolnoma izvrševali koralne melodije; toda peli so pobožno, z občutkom in tudi ne brez tehnike. Milo proseče se je razlegal kirieeison, častitljivo in ginljivo je bilo vse drugo. Sicer to petje ni šegatalo po ušesih, ali mogočno je odmevalo v srcu, ter spokornega duha zbudilo v njem, da je človek nehoté molil: „Odpusti nam naše dolge!“ — Nepristojno je bilo vendar, da so ofertorij peli pri slovesni maši v domačem jeziku.

Od tod se podam v stolnico, kjer so ravno obhajali god cerkvenega patrona sv. Egidija. Mil. knezoškof so imeli pontifikalno mašo; ljudstva, posebno gospode, je bilo obilo in pevski kor ves natlačen. No, djal sem sam pri sebi, zdaj boš pa zopet kaj lepega cerkvenega slišal. V resnici, praeludium mi je kaj dopadal; „Kirie“ z instrumenti je bil prav lep, vsa glasba pristojna ponižni prošnji. Ali ko zapoje visoki pontifikant Glorijo, je pa začelo na koru kričanje, ropotanje, bobnanje in trompetanje, da je bila groza. Gotovo ne more banda bolje ilustrirati vojske kot jo je graški

je marsikaj drugače, manj žalostno, kakor se nam tu od daleč vidi; resnica pa je ta, da se zdaj politika Hrvatov s politiko drugih Slovanov nikakor ne vjema. Bog daj bolj!

Jugoslovansko bojišče.

Čedalje očitnejše se kaže, da za srbsko-turško vojsko pride splošna vojska evropska. Vnanje vlade so Turkom svetovale, da naj s Srbi najprej sklenejo premirje, potem pa mir. Toda Turki zmage(?) pijani o premirju nočejo nič slišati in vojskovodjem svojim priporočajo, da naj že skoro vniči Srbijo. Radi verjame-mo, da Turki bi najraje Srbe vse zatrli, a to ni tako lahko, kakor si mislijo. V diplomatičnih krogih se govori, da Rusija in Nemčija od Turkov odločno zahtevata sklep premirja, preden se še prično razgovori o pogojih za sklenitev miru, če se pa to ne zgodi, ruski listi brez ovinkov pišejo, da mora biti vojska. „Ruska je za vojsko pripravljena“, piše „Golos“, „dasi je ne želi. Tudi si noče prisvoje-vati novih dežel, ampak hoče le čutju svojemu zadostovati, ki jo opominja na dolg, ki ga je žrtvam trinoštva turškega že od nekdaj dolžna.“ Tudi govor ruskega general konzula Kvarcova pri slovesnem obedu na rojstni dan carov na-redil je v Belgradu in v diplomatičnih krogih veliko hrupa. Kvarcov se je v imenu carovem zahvalil za sočutje Srbov in na napitnico Gr-bičevo odgovoril: „Saj tudi mi z vami preli-vamo kri v boju zoper skupnega našega so-vražnika“. Res je padlo že čez 100 ruskih častnikov, katerih kri Rusijo kliče na mašče-vanje. Car Aleksander II. je skoraj v enakih okoliščinah kakor ded njegov Aleksander I. pri boju Grkov, in težko se mu bode posrečilo ohraniti mir, ker podložniki njegovi zahtevajo vojsko. Nedavno je neka imenitna gospa ruska vladi srbski poslala 30.000 zlatov za nadalje-vanje vojske, in z Dunaja se je Černajevu v ravno ta namen poslalo 80.000 gld. Turki pa Rusijo tudi dražijo k vojski ter razpošiljajo hujskalce, ki mohamedanske podložnike ruske podpihujejo k upor; tudi je vlada turška ka-nom v srednji Aziji nastop sultana Abdul-Hamida naznanila tako, kakor da bi bili ti vladarji podložni Turčiji, ne pa Rusiji.

Z bojišča se poroča „Pol. Corr.“, da ho-čejo Turki ob levem bregu Morave marširati

proti Belgradu kakor l. 1813, ko so bili črnega Jurija prisilili iz Belgrada pobegniti v Zemun. Pa Srbi so jih 11. t. m. vrgli nazaj.

V turškem taboru pri Aleksincu je nastal gladni tifus, ker vojaki po celi dan ne dobé jesti. To je glavni vzrok, ki zadržuje Abdul-Kerim pašo.

10. t. m. je došlo v Belgrad 200 bivših vojakov ruskih; če bodo ruski prostovoljci še kake 4 tedne v tako obilnem številu dohajali, bodo kmalo osnovani štirje batalijoni ruskih prostovoljcev. Meščanski odbor dohajajoče Ruse sprejema in jih do odhoda preskrbuje z vsim po-trebnim.

Uradne „Srbske Novine“ razglašajo neki ukaz knezov, ki v tujih deželah bivajočim Sr-bom zapoveduje, da se imajo v 14 dneh vrniti domu, sicer zgube državljsanske pravice, pre-moženje njihovo pa zapade na korist vdovam in sirotam padlih junakov. Tudi se razglaša neka pogodba za napravo zimske obleke za vojno srbsko. — Vlada se z Grško razgovarja o zvezi med obema državama, ker v Macedo-niji in Epiru čedalje bolj vre. Pravijo, da se v Atenah že delajo priprave za vojsko.

Turki so pri Bjelini 8. t. m. prijeli Alimpiča, ki jih je pa prisilil, da so se vrnili.

Črnogorski knez s svojo vojno stoji pri Danilovem gradu. 11. t. m. je Derviš paša z Veljega Brda prišel v črnogorski okraj pi-periški. Črnogorci so ga prijeli od dveh strani in ga prisilili, da se je vrnil proti Spužu in Podgorici.

Politični pregled.

V Ljubljani, 15. septembra.

Avstrijske dežele.

Cesar so se na večer 13. t. m. iz Si-binja odpeljali v Gyulo, včeraj pa so došli v Gödöllő, kamor dojde tudi cesarica, cesarjevič Rudolf pa se je 14. t. m. iz Miramara vrnil na Dunaj. Cesarica je 12. t. m. zopet došla v Trst, pa je zaradi hudega vremena na ladiji prenočila in še le 13. t. m. zjutraj na suho stopila.

Dunajski liberalni listi čedalje bolj priporočajo osebno zvezo med Cislo in Translo. Vsakemu tudi nedržavniku pa je znano, da bi Avstrija po taki zvezi silno oslabela; zato smo zadnjič pisali zoper tako zvezo, kateri tudi uradni listi dunajski oporekajo. Ker je bil pa „Slovenec“ zaradi omenjenega spisa zapečaten,

si ne upamo o tej reči več pisati, in se tola-žimo s tem, da zadnje besede o osebni zvezi med Cislo in Translo ne boste imeli sedaj vladajoči stranki, ampak neka druga, najviše nad strankami stoječa oseba.

Iz Prage se poroča, da so volilci rakoniški cesarju poslali prošnjo, da bi se po-tegnil za Jugoslovane. Pravijo, da so zarad tega izvolili to pot, ker nimajo drugega par-lameataričnega pripomočka. Češki narod živo želi, da bi se stanje njegovih jugoslovanskih sobratov zboljšalo in je zarad tega z velikim veseljem sprejel to, kar je vlada cesarska v zvezi z drugimi vladami v ta namen storila. Pa poročila o turških grozovitostih se tako silno množé, da so se zdramili celó hladnokrvni Angleži. Čedalje bolj se razširja prepričanje, da Turki niso za Evropo, ker nimajo ne moči ne volje navzeti se evropske omike. Tem ža-lostneje je, da se z Ogerskega Turki pod krinko nevtralnosti krepko podpirajo. Se hočejo mar s tem Turkom na stroške državine za-hvaliti za podporo, ki so jo ogerski beguni l. 1848 našli na Turškem? Čas je prišel, da se osvobode pod turškim jarmom zdihajoči Jugoslovani. Konečno prosijo cesarja, da bi bilo dovoljeno za svobodo boreče se Jugoslo-vane podpirati vsaj s privatnimi darovi, in opozorujejo na cesarja Jožefa II., ki je hotel v zvezi z Rusijo turškemu cesarstvu konec storiti.

Na Ogerskem se zopet govori o spremembah v ministerstvu; dosedanji učni minister postane neki predsednik prihodnje narodne banke ogerske.

Hrvatski sabor je te dni obravnaval cestno postavo. Proračun za prihodnje leto se je poslal v najviše potrdilo na Dunaj. — Bo-senski begunci, katerih je čez 50.000, so cesarju poslali pismo, v katerem ga milo prosijo kruha, da za lakoto ne umró.

Gališki listi objavljajo volilni oklic samborskih volilcev, ki je naredil veliko hrupa ne samo na Gališkem, ampak tudi na Českem. V tem oklicu volilci pravijo: „Mi si prizade-vamo zatreti odtitjo, v državnem zboru pa jo moške vladine stranke zagovarjajo. Po dolgih razgovorih delamo sklepe o vredbi notranjih zadev deželnih, pa sklep za sklepom se nam nepotrjen z Dunaja pošlje nazaj. Mi vstanov-ljujemo podporna društva, da bi pospeševali

stolni kor ta dan s svojo Glorijo. Graduale in Credo sta bila nič manj kot cerkvena. Vkljub temu sem voljno čakal ofertorija mi-sleč, vsaj vloga bode slovesnosti primerna; toda preziraje, da je bila kompozicija silno plitva, vedli so se inštrumenti tako nespodono, da mi ni bilo moč dalje poslušati, ampak sem jo skrivno popihal skoz stranska vrata na prosto ohladit si jezo, ki me je zgrabila zavoljo brez-taktnosti tamošnjega dirigenta, ki je hotel s tem prihodnemu zboru nekako opozicijo delati in kljubovati. Pa kmalo sem se vtolažil. Glejte, djal sem sam pri sebi, ta opozicija bode Ce-ciljancem več koristila, kot škodovala; ker vsak, ki je to lajsanje slišal, bode pač vedel ceniti pravo cerkveno petje, ko ga bo slišal v vsi svoji krasoti. Razloček bo očitvidniši in zmaga Ceciljancev gotovša. In tako je tudi bilo, česar se bodeme pozneje prepričali.

Tisti dan je bilo došlo že nekaj tujcev. Ogledovali smo mesto, njegove naprave in oko-lico. Toda vse to nam ni zadostilo, zakaj željni smo bili le viditi in slišati začetek slo-vesnosti. V pondeljek in torek je vsak vlak pripeljal veliko število vdeležencev, in ko sem v torek na večer krog $\frac{3}{4}$ na 6. uro prišel na

stolni terg, našel sem tamkej veliko množico raznoterih stanov, ki se je počasi pomikala v svetišče. Točno ob 6. pričela se je slovesnost, najprvo blagoslov s sv. Reš. Telesom. Pevci so peli Tantum ergo od Haniša peteroglasno. Bilo jih je 50–60, med njimi 7 deklet. —

Prvi vtis je bil mogočen, vendar človek poslušaje par verzov, še noče soditi. — Na to začno basisti s ponižnim glasom: Kirie eleison, kojim se je pridružil ves zbor. Tako je šlo alternatim vse litanije, katere je zložil Rinaldo del Mele v 16. stoletji. Popisati vtis kojega so imele na vse poslušalce, ni mi mo-goče. Le to naj povem, da vernih še nikdar nisem videl tako mirnih in pobožnih. Marsikako oko je bilo solzno, ko so dečki zapeli: auxilium christianorum refugium peccatorum, ora pro nobis! V resnici, ako Bog molitev otrok rad posluša, kolikanj več mu bo prijetno tako skrbno in spodbudljivo petje, kakor smo ga takrat slišali. — Pred cerkvijo so se pozdrav-ljali razni znanci; tu se je zbral klub Kranj-cev, tam Korošcev, zopet drugje Bavarcev itd.

Ob 7. uri smo se zbrali v prostornem Puntigamskem salonu. Smem reči, da nas je bilo 700–800, raznih stanov duhovskih in

svetnih in različnih narodov; ali vse to ni motilo, da bi ne bili edini; enega katoliškega duha, ene navdušenosti in ljubezni do svete cerkvene glasbe. — G. Dr. Fraidl, predsednik sekavske podružnice, je ljubeznjivo pozdravil goste, in na koncu kratkega odgovora vsim za-klical krepki: Dobro došli! — Na to je g. Könen, kapelnik kolonske stolnice, povzel be-sedo kot podpredsednik splošnega društva, in na kratko pojasnoval nekatere točke programa, ter omenil, kako naj bode naše zadržanje pri tem shodu, da naj zlasti na strani pustimo vso politiko. — G. Kaim, dirigent iz Biberaha na Wirtemberškem, pa nas je z živo besedo spodbujal k ljubezni in edinosti, k navduše-nosti za eno in tisto stvar, za izgledno cer-kveno petje. Videlo se je, da so vsi govorili padli na pripravna mehke tla. Veselje je bilo brati na obrazih vsih pričujočih in to veselje je množila izvrstna kapela vojaškega pešpolka Franc Karla, ki je pod vodstvom umnega ka-pelnika Blašketa vsak večer svirala mične piėce najimenitniših skladateljev.

(Dalje sledi.)

gmotno blagostanje, pa kmalo jih obložé z davki in jih v kali zadržó. Je li mogoče v kmetijstvu napredovati, če vkljub nekaj let sem ponovljenih prošenj ne dosežemo prodaje posebne soli za živino; če je pivarski red tako osnovan, da bode ta zaslužek po njem skoraj zatrt, če morajo vsled železničnih tarifov naši parni mlinci dovaževanje žita dražje plačevati, kakor v Šleziji ali na Nemškem. In kako naj imenujemo ukaz, ki zapoveduje colnino plačevati od knjig, ki jih iz kraljestva poljskega dobivamo? Ali se more naše šolstvo razvijati pri vedno novih ukazih ministerskih, ki si na sprotno? Zdaj minister deželnemu šolskemu svetu odvzame pravico imenovati gimnazijske učitelje, zdaj prepové zemljevide dežele poljske, zdaj zopet se spravi nad „Wieczory pod lipa“ (poljudno zgodovino poljsko) in konečno nam pošlje ne zmenivši se za deželne postavne nemškega šolskega nadzornika k izpraševanju na poljskih in rusinskih šolah. Naša iskrena želja tedaj je, pravijo volilci, da prihodnji deželni zbor nastopi druga pota. Pogumno naj se vrne k dobi deželnega zbora našega pred 2. marcem l. 1867; oporeka naj neposrednim državnim volitvam, in prizadeva naj si, da zopet pridobi odvzete mu pravice; v adresi do najvišjega prestola naj odkritosrčno pové, kaj želimo, kaj nas teži, in naj za deželo našo zahteva tako državnoopravno stanje, ki se striktno z naravnimi in zgodovinskimi pravicami njenimi. Še le potem, ko bodo te želje spolnjene, bode zamogel deželni zbor uspešno delovati, da zboljša občinski in volilni red, da pomnoži gmotno blagostanje in odpravi omagovanje, ki se čedalje bolj razširja. Če nam bodo pa naša zahtevanja odbili, naj naš deželni zbor izreče resno voljo, da naj se naši državni poslanci zedinijo z vladi nasprotnimi poslanci drugih dežel.“

Vnanje države.

Za Rumunsko se je skozi Levov po železnici peljalo 1000 centov smodnika.

Sv. oče so poskrbeli, da ste se 3. t. m. za bivšega ministra grofa Pellegrina Rossi, ki je bil 3. septbr. l. 1848 umorjen, darovali dve sv. maši.

Italijanski rovarji navadno vsako leto obhajajo obletnico Garibaldovega prihoda na Neapolitansko. To so storili tudi letos in pri tej priliki pozdravila svoja telegrafično sporočala nekdanjemu svojemu prijatelju in sedanjemu ministru baronu Nicoteri. Eno teh pozdravil se glasi: „Baronu Nicoteri v Rimu! Staremu zarotniku, v Sapri obsojenemu, ministru kralja italijanskega voščijo v San Sepolcro zbrana delavska društva srečo.“ Nicotera je odgovoril: „Hvaležen za čast, katero ste mi skazali opominjaje me na rodoljubne priimke (!), se vam zahvaljujem za vašo vošila prepričan, da vsi ljudje, ki tako odkritosrčno kakor vi želé blagor dežele, sodelujejo z ministri, ki so po zaupanju kraljevem izvoljeni, da dežela dobi zaželjene politične in denarne premembe.“ — 20. t. m. bode obletnica, ko so si Piemontezi prilastili Rim. Liberalci pričakujejo, da bodo ta dan pomiloščeni vsi zaradi političnih prestopkov obsojeni jetniki. Gorjé ministrom Manciniu, Nicoteri in Depretisu, če se to ne zgodi! — O prihodnjih volitvah toži „Perseveranza“, da se bode za nakupovanje glasov izdalo veliko denarja. Desnica bo zgubila mnogo glasov, pa tudi mnogo boljših levičnikov se bode moralo umakniti radikalcem! — Bonghiera vseučiliška postava, kateri so vseučilišniki hudo nasprotovali, se je ovrгла. — Vsled čedalje večje revščine se ljudje kupoma preseljujejo v Ameriko.

Nedavno je tje odšlo okoli 40 družin. — Pri neki pojedini, ki so jo 3. t. m. v Neapelju napravili županu rimskemu, so napijali županom, ministrom, prefektom itd., samo na kralja se ni spomnil nobeden; še le ko so že vstajali, je nekdo zaklical: „Živijo kralj!“ Kteri, vprašajo Neapolitanci, ali Emanuel ali Franc II.?

Francoski poročnik pri sv. očetu, grof de Corcelle, se je podal v Pariz na odpust in se skoro gotovo več ne povrne. Poročnik je neki spoznal, da minister Decazes proti njemu ni odkritosrčen. Ker je namreč tudi poslanec na kraljevem dvoru postal poročnik, poslal je telegrafičen urad neko depešo, adresirano na francosko poročništvo v Rimu, poročniku pri sv. očetu; na ta način je grof Corcelle neradovoljno zasledil spletke Decazesove, ki so ga tako zbolele, da se neki več ne bode povrnil na svoje mesto.

Angleški minister lord Derby je te dni sprejel neko deputacijo, kateri je rekel, da vzroki za obstanek Turčije so neprenehljivi. Neki drugi deputaciji pa je rekel, da Bolgarska mora dobiti zadostanje, in da bode Angleška zahtevala poročstvo za prihodnji red na Turškem. Tudi ni ravno rekel, da bi se Turki iz Evrope ne smeli pregnati, a po njegovem mnenju se to ne dá izvršiti, ker bi sicer nastala splošna (?) verska vojska.

Izvirni dopisi.

Iz Ljubljane, 14. sept. (Revščina bosenskih beguncev.) Zadržni „Slovenec“ je povedal, kako slabo se bosenskim beguncem na Hrvatskem godi. Ne samo usmiljenje do sorodne slovanske krvi, ampak človeško, krščansko usmiljenje samo na sebi nas mora prisiliti, da začnemo misliti, kako bi se tej revi dalo pomagati. Da se reveži valjajo po hlevih, kaščah in drugih takih prostorih, to še ni tako strašno, čeravno bo tudi to hudó, kedar pride zima; najhujše pa je to, da nimajo nič jesti! Ali morajo gladu poginiti, ali pa vrniti se nazaj na Turško, kjer vedó, da jih čaka turški meč, pa vendar jih je že mnogo nazaj šlo, ker — glad je huda reč!

Ali bi se ne dalo za te reveže kaj storiti? Bi se li ne dalo nekaj teh ljudi spraviti po Ljubljani in drugih mestih in pri premožnejših gospodarjih po deželi, kjer bi jim ti ljudje po svoji zmožnosti za samo hrano radi delali? Tega nihče ne more zahtevati, da bi revni graničarji vse te ljudi preživili, ker sami nimajo nič.

Če Rusi tako velike žrtve donajajo za krščansko — slovansko reč, če celó neslovanski narodi, Francozi, Lahi, Angleži nabirajo milodare za revne Jugoslovane, naj bi pri nas vse sočutje za te trpine zaspalo? Bi bilo prav, da postanemo gluhi in slepi za muke najbližnjih nam bratov, da čisto preneha nabiranje za begunce, da kakor šop slame pogori prejšnje navdušenje, ki je iz začetka zbudilo našo milosrčnost in požrtvovalnost, ko vendar reva na jugovzhodu ne jenja, ampak vedno večja postaja? Ali bi se nam potem ne smelo očitati, da vse nabiranje milodarov pri nas je bilo bolj politična parada, kakor v srcu vkoreninjeno usmiljenje?

Pomislite tedaj, kako bi se dalo za pribegle reveže še kaj storiti, in kdor more, naj jim pomore sam in naj jih priporoča še milosrčnosti znancev in prijateljev svojih. Ako Bog dá in sreča junaska, si bodo tudi oni priborili boljše stanje, da bodo mirno in srečno vživali pridelke svojih pridnih rok, in tedaj se bodo gotovo s hvaležnim srcem spominjali tudi naroda slovenskega!

Z Gorenjskega, 9. sept. (Nunska šola v Loki.) „Ueberbleibsel entschwendener Zeiten“. Pod tem napisom je objavila nemčurška „Schulzeitung“ pred kratkim nekaj vrstic, ktere družega ne razodevajo, kakor zasmehovanje dekliške šole pri čč. gospeh Uršulinaricah v Škofji Loki. Kako se omenjena šola sme ali ne sme imenovati, ne bom pretresoval, le toliko pristavim, da to pač ne more biti tolika pregreha, ako se imenuje „dekliška obrtniška šola“, ker se enaka imena zdaj o začetku šolskega leta še celó po vladnih časopisih berejo — kakor tudi ne more tako pregrešno biti, če se je imenovala celó „glavna šola“. Po šolskih postavah veljajo vse od duhovskih družeb vzdrževane šole kot privatne. Take šole se smejo menda po § 69. šolske postave l. 1869 imenovati „izobraževališča“, „semenišča“, „obrtiške šole“, in skoraj tudi postava ne bo nič zoper to imela, da se imenuje „glavna šola“, ravno ker je privatna, pri vsem tem zadobé pravico za izdavanje državnoveljavnih spričeval pod to pogojo, da učni črtež ne bo bistveno različen od črteža, ki je vpeljan v državnih učiteljskih izobraževališčih. Upam pa, da bodo „die guten Klosterfrauen“ lahko za to skrbele, da zaradi take malenkosti ne bo nobenega spodbujanja.

Da je razredba zunanje šole slovenska, notranje pa nemška, je vzrok ta, ker je v eni šoli učni jezik slovenski, v drugi pa nemški, in ker ste zunanja in notranja šola popolnoma ločeni med seboj. Notranja šola je šestrazredna, in se vsaki razred posebno podučuje in ob enem času. Grdo natolcevanje je toraj svojo dvomljivost nad tem zasmehovaje izreči brez poprejšnjega pozvedovanja „ob sich hinter der ganzen sechsklassigen Anstalt nicht ein bekanntes Manöver abwickelte?“ 141 gospodičin je bilo iz vseh krajev v notranji šoli, toraj pač ni kaka nemogočnost prepričati se o redu in učenju dekliške šole loške.

Posmehuje se nadalje pisavi „aus“ namesto „in“; pa ravno tako mi je mogoče to nasprotno storiti, če imam v strasti svoji le ta namen, da bi koga z blatom ometal. Zadržnič mu tudi to noče v glavo, da bi se bile nekatere učenke ob enem v več jezikih, v slovenskem, laškem in francoskem izvrstno izurile, ter izdihne: „Wir möchten nur den Lectionsplan dieser universellen 6klassigen Schule sehen, in der es wirklich mit Wunderdingen zugegangen sein muss.“ Očitno izrečem nemčurici, jaz nisem v Loki in ne govorim za svojo lastno reč, pisal pa sem te besede opiraje se na mnogobrojno število spričeval takih ljudi, ki so imeli svoje otroke v šoli pri čč. gospeh Uršulinaricah v Loki in kateri ne zasmehovaje, kakor nemčurška „Schulzeitung“, ampak s hvaležnostjo zakličejo: „Wahrlich, die Palme gebührt dem Nonnenkloster!“ In kdor se je sam prepričal, koliko da se resnično otroci v teh šolah v vsakem obziru dobrega in koristnega naučijo, bo rad pritrdil, da „Schulzeitung“ z vso svojo zmožnostjo nikdar tacega vspeha ne bo dosegla. Ves spis tedaj razodeva le strast, nevošljivost in sovraštvo do vsega, kar je duhovnega in cerkvenega.

Iz savinske doline, 10. sept. — (Birmovanje in naglo ozdravljenje.) Skozi 14 dni smo imeli v svoji sredi mil. knezoškofa, ki so na praznik rojstva M. B. v Pletrovčah dokončali svoje letošnje birmovanje. Vseh birmancev v celjski in braslovški dekaniji je bilo nad 3600. Če se pomisli, da so že priletni knez nepretrgoma skozi 14 dni od fare do fare potovali — in parkrat peš morali v gore hoditi — dan za dnevom dolga cerkvena opravila

opravljali, vsaki dan po 1 uro in še dalje pridigovali: se mora vsakdo čuditi, da zamorejo vse to prenašati. Ljudstvo jim je pa tudi povsod svojo hvaležnost skazovalo ter jih z veseljem sprejemalo, posebno po lepih trgih: na Vranskem, v Braslovčah in v Žalcu. Le njihovo rojstno mesto, starodavno Celje, to mesto, ki jim je pred 12 leti na vse grlo hosana klicalo, se letos več ni brigalo za svojega imenitnega rojaka, ter se skoraj obnašalo, kakor da bi sami drugoverci v njem prebivali. O sprejemu sem slišal iz zanesljivega vira pripovedovati sledeče: „Pri škofovem prihodu (v Celje) se meščanov živa duša ni prikazala, izvemši nekatere radovedneže, mesto ni postavilo ne zelene vejice — kajti slavolok in druga drevca je priskrbel narodni župan celjske okolice. Na dan sv. birme je bil sicer mestni župan k obedu povabljen, pa se je izgovarjal, da ga zobje bolé. Pa glej čudo! Par ur po obedu je bil velik mrtvaški sprevod nekdanjega mestnega župana Wambrechtsamer-ja — in tu je župan že ozdravel ter se čvrst sprevoda vdeleževal.“ Je pač prebrisan zdravnik, sem si mislil, da vé zobobol tako hitro ugnati. Če tedaj koga zobje bolé, naj se oglasi nagloma pri celjskem županu, on jih vé gotovo v par urah ozdraviti.

Našemu mil. knezoškofu pa želijo slovenski štajarci prav krepkega zdravja, da bi med njimi svojo imenitno in sveto nalogo še dalje izvrševati zamogli in pozni slovenski rodovi jih bodo kakor njihovega prednika v hvaležnem spominu ohranili.

Savinčan.

Domače novice.

V Ljubljani, 16. septembra.

(Tiskovna svoboda.) Včerajšnja „Laib. Ztg.“ ne prinaša nič manj kakor štiri potrditve konfiskacij. Ena se tiče „turškega lista“, ena „Naroda“, dve pa „Slovenca“, ki se je pregrešil po §§. 300 in 302 kazenske postave. Kar „Laib. Ztg.“ izhaja, še ni imela toliko enakih razsodb v enem listu. Živila Widmann in nadpravdnik Schmeidel, pod katerih gospodstvom se tako godi!

(Za bogoslovne šole ljubljanske) je 3. oktobra oglasovanje, 4. oktobra pa se prično duhovne vaje.

(Imenovanje. Naš rojak gosp. J. Navratil, adjunkt pri viši sodnji na Dunaji, je imenovan za slovenskega tolmača pri najviši sodnji, č. g. J. Komlanec za kateheta na kočevski gimnaziji, g. J. Celestina za učitelja na uč. pripravnici ljublj., g. N. Donnemiller pa za gimn. učit. v Novem mestu.

(Pogreb grofa Antona Auersperga) je bil včeraj popoldne ob treh na njegovi grajščini Turn na Dolenjskem. Ranjki je v svoji oporoki odločil 30.000 gld. v obligacijah za štiri dijaške ustanove, dve za Kranjce, dve pa za štajarce. Ta znesek je nagrada, ki jo je dobil za svoja literarna dela, kakor sam pravi. Sorodniki objavljajo, da ni res, kar je pisala „N. fr. Pr.“, da bi se bil od duhovnika obrnil v steno, in da ga je g. Hebenstreit dejal v sv. olje.

Razne reči.

— Duhovske spremembe. V Gorški nadškofiji: Č. g. Anton Gregorič, vikar na Libušini, pride za vikarja v Štverjan. — Č. g. Fr. Smrekar, vikar v Logu, za vikarja na Libušino. — Č. g. Miha Štrukelj, vikar v Ternovem, za vikarja v Log. — Č. g. Anton Batagelj, kaplan v Renčah, za kaplana v Štjak. — Č. g. Štefan Faganelj, kaplan v Štjaku, za

kaplana v Renče. — Č. g. Anton Terpin, kaplan v Šempasu, za vikarja v Zapotok. — Č. g. Janez Trevisan, kaplan v Rudi, za kaplana v Št. Lorenc. — Č. g. Peter Utili, kaplan v Gradu, za kaplana v Rudo. — Č. g. Anton Cibič, vikar v Kozani, za vikarja v Pdrabotin.

— V Horjul so dobili podobo sv. Marjete za novi veliki altar, katero je naslikal g. J. Šubic v Rimu in s katero so vsi prav zadovoljni. Novi kamniti altar, izdelan od vdove Tomanove, bode 24. t. m. od veleč. kneza in škofa posvečen, 1. oktobra pa bode preč. goče Aleš Jerala, ki že 60 let opravljajo duhovsko službo, obhajali svojo demantno mašo.

— Pri volitvah za okrajni zastop so v Slovenjem Gradcu najprej v skupini velikih posestnikov in potem tudi v kmečki skupini sijajno zmagali Slovenci. Slava vrlim volilcem! Mjaykalnica pristavlja „Sl. Gospodar“, katero so Slov.-graški capini napravili pogumnemu dr. Šucu, ne pomaga nič. „Sl. Gosp.“ obeta prihodnjič obširneje poročilo, s katerim bi bilo tudi nam jako ustrezno.

— Povožen. Železnični vlak je 31. avgusta pod Žalostno goro (Preserške tare) povozil Antona Merljaka, ki je nekaj pri preč. g. misijonarju Pircu v Ameriki služil za hlapca. Poškodovan je bil na petih rebrih in na stegnu, ki je bilo strto, tako hudo, da je v petih minutah umrl.

— (Milodari za pribegle in ranjene Hercegovince in Bošnjake in za srbske ranjenike.) (XXXIII. izkaz.) Gosp. J. Dolinar, v Trstu, nabral 10 gld. Gosp. J. Vrtuik, v Ormužu, nabral v veselej družbi 8 gld., Gospd. Marija Malinšekova, v Tacni, nabrala 5 gld. 80 kr., potem povoje in šarpije. — Iz Vrhniške: gg. Ig. Javornik 1 gld., Jože Nagode 1 gld., Štefan Rudolf 10 kr., J. Bazoza 10 kr., Matija Ogrin 10 kr., Jan. Hafner 15 kr., Jakob Košir 50 kr., Primožič 30 kr., Jos. Cankar 50 kr., Oznanjeslav 50 kr., J. Cukele 30. kr., J. K. 50 kr., E. V. 40 kr., J. U. 30 kr.

Prejšnji izkazi 4355 gld. 94 kr. 1000 frankov v zlatu in 4 srebrne dvajsetice, skupaj tedaj 4385 gld. 69 kr. 1000 frankov v zlatu in 4 srebrne dvajsetice.

Odbor naznanja, da je uže odposlal več zavojev šarpij ter se pristrčno zahvaljuje za poslane in prosi še novih milodarov. Obrača se še s posebno prošnjo do vas milosrdnih Slovenk, da pripravljate in nabirate šarpije (cufanja), raznovrstnih platnenih cunj, robcev, sploh platnenega blaga itd. Nabrane stvari naj se pošiljajo ali naravnost v Belgrad „društvu rudečega križa“ („crvenoga krsta“) ali našemu odboru za podporo pribeglih in ranjenih Jugoslovanov, ki bode stvari poslal na pravo mesto.

J. N. Horak,
predsednik.

Vaso Petričič,
denarničar

Poslano.

Pogosto in od vseh strani mi dohajajo vprašanja: kaj je z „Brenceljnom“, bo li še kedaj izhajal ali pa je zaspal za vse večne čase?

Taka popraševanja po „Brenceljnu“ so mi vesel dokaz, da si je ta šaljivi list v malo letih svojega izhajanja pridobil mnogo prijateljev po slovenskem svetu, ki ga zdaj pogrešajo. Zato naj bo tu kratek odgovor.

„Brencelj“ ni zaspal za vse večne čase, ampak le začasno prenehal iz vzrokov vsem znanih, namreč, ker je večina naročnikov z naročnino preveč zaostala in ker se je pri-

čela huda doba konfiskovanja slovenskih listov. Brž ko bi se to oboje na bolje spreobrnilo, sem mislil in mislim še zdaj nadaljevati „Brenceljna“. Ali do zdaj ni bolje še v nobenem obziru. Državno pravdnštvo in sodnja še neprenehoma enako ostro ravna s slovenskimi listi, o čemur pričajo pogoste konfiskacije, tedaj sem prepričan, da bi se „Brenceljnu“ nič bolje ne godilo, če bi hotel po svoji stari navadi pikati, izhajal bi več del le za policijo. Pa tudi naročniki mu niso usmiljeni, še pravični ne. Dasiravno sem skoro vsem dolžnikom naznanil, koliko so dolžni, in jih prav nujno opominjal in lepo prosil, naj pošljejo vsaj naročnino za prejete številke, ter tako pomagajo listu zopet na noge, je bil vspeh prav ničev, plačalo jih je komaj po pet od sto. To je jako žalostno in za-me malo spodbudljivo.

Vendar bom napel vse žile, da spravim „Brenceljna“ zopet na dan ter tako vstrežem zvestim prijateljem in marljivim podpornikom njegovim, ki sprevidijo, da je šaljiv list za slovenski narod potreben. Če me bo občinstvo pri tem krepko podpiralo, ne bode me strašila huda tiskovna svoboda. Do novega leta mislim dognati vse priprave tako, da bo, če Bog da, do tje „Brencelj“ že parkrat zabrenčal. Tej obljudi pa pripnem nujno prošnjo do vseh onih bivših naročnikov „Brenceljnih“, ki so še zdaj na dolgu do začetka lanskega leta (1875), naj to poravnajo, kajti brž ko bom imel skupaj zadosten znesek za novo osnovo lista, bem izdal „Brenceljna“, za katerega imam mikavnega gradiva že v izobilji nakopičenega.

V Ljubljani 15. septembra 1876.

Jakob Aléšovec.

Eksekutivne dražbe.

18. sept. 3. Tone Martinčič-evo z Bučke (150 gl.) v Krškem.

19. sept. 3. Jak. Košir-jevo (1020 gl.) na Vrhnikih. — 3. Jan. Pavlič-evo iz Branice (1024 gl.) v Ipavi.

20. sept. 2. Jak. Klemenčič-evo iz Sela (230 gl.), — 2. Jan. Bajuk ovo (560 gl.), obe v Metliki. — 2. Fr. Ravnikar jevo iz Želodnika (996 gl.) na Brdu. — 3. Fr. Vehar-jevo iz Notranjih gor (313 gl.) v Ljubljani.

Štajarske (v tretje).

16. sept. Ane Bela-jevo (1740 gl.) pri sodnji pri sv. Lenartu.

19. sept. Jož. Pišek-ovo v Račah (779 gl.).

21. sept. Eve Hrašnan-ove v Bučah (850 gl.).

Telegrafične denarne cene 15. septembra.

Papirna renta 66.65 — Srebrna renta 69.75 — 860letno državno posojilo 112.10 — Bankine akcije 859 — Kreditne akcije 149.20 — London 121.80 — Srebro 101.60 — Ces. kr. cekini 5.82 — 20frankov 9.70.

Nova cerkvena ura,

prav dobro izdelana, je po nizki ceni naprodaj. Kdor jo želi kupiti, naj se obrne do č. g. Mateja Jereba, fajmoštra v Javorjah pri Poljanah nad Loko. (50—4)

Kapljice (duh) za gožo (krof)

izvrsten pripomoček za gožo (krof) pošilja po 1 gold.

V. Franz
v Holoubkau (Česko).

Pri njem se dobivajo tudi kapljice (duh) za putko (zoper putko in trganje po udih) 1 gold. 20 kr. (33—12)

Natisnili Blaznikovi dediči v Ljubljani.